

załącznik nr 1
do Zarządzenia Dyrektora Nr
z dnia 21 czerwca 2024 roku

**POLITYKA OCHRONY DZIECI
PRZED KRZYWDZENIEM
W SZKOLE PODSTAWOWEJ W WOLI PRZYBYSŁAWSKIEJ**

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Celem Polityki Ochrony Małoletnich w Szkole Podstawowej w Woli Przybysławskiej jest:
 - 1) uwrażliwienie wszystkich pracowników, rodziców, osób współpracujących ze Szkołą Podstawową w Woli Przybysławskiej na wagę podejmowania działań zmierzających do ochrony dzieci przed krzywdzeniem;
 - 2) wskazanie zakresów odpowiedzialności poszczególnych osób za bezpieczeństwo dzieci znajdujących się pod opieką szkoły;
 - 3) podejmowanie adekwatnej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dzieci i/lub bezpośredniego zagrożenia ich zdrowia i życia;
 - 4) określenie działań edukacyjnych, profilaktycznych i interwencyjnych mających na celu zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa,
2. Znajomość i praktyczne stosowanie Polityki Ochrony Małoletnich jest moralnym i zawodowym obowiązkiem wszystkich pracowników i współpracowników Szkoły Podstawowej w Woli Przybysławskiej.
3. Szkoła wprowadza Standardy Ochrony Małoletnich określone w niniejszej polityce.
4. Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane i poddawane okresowej ewaluacji przy udziale wszystkich zainteresowanych podmiotów.

§ 2

1. Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Szkoły jest działanie dla dobra każdego dziecka i w jego najlepszym interesie.
2. Pracownicy szkoły traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Cały personel szkoły, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych szkoły oraz swoich kompetencji.
3. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracowników wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie.
4. Małoletni wiedzą, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami.
5. Małoletni wiedzą, do kogo mogą zwracać się o pomoc w sytuacjach dla nich trudnych.
6. Rodzice posiadają i pogłębiają wiedzę i umiejętności dotyczące metod wychowywania dziecka bez stosowania przemocy, uczą je, jak postępować zgodnie z zasadami bezpieczeństwa.

§ 3

Ilekróć w Polityce Ochrony Małoletnich jest mowa o:

- 1) **polityce** – należy przez to rozumieć Politykę Ochrony Małoletnich w Szkoły Podstawowej w Woli Przybysławskiej, zwaną również Standardami Ochrony Małoletnich,
- 2) **szkole/placówce** – należy przez to rozumieć Szkołę Podstawową w Woli Przybysławskiej;
- 3) **pracodawcy** – należy przez to rozumieć Szkołę Podstawową w Woli Przybysławskiej,

- 4) **dziecku, uczniu, małoletnim** – należy przez to rozumieć osobę która nie ukończyła 18 lat i nie zawarła związku małżeńskiego;
- 5) **pracownikach** – należy przez to rozumieć osoby zatrudnione w Szkole Podstawowej w Woli Przybysławskiej, ale również wolontariuszy, praktykantów, osoby z którymi zostały zawarte umowy cywilnoprawne;
- 6) **nauczycielach** – należy przez to rozumieć nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w Szkole Podstawowej w Woli Przybysławskiej na podstawie ustawy z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela;
- 7) **wychowawcy** – należy przez to rozumieć nauczyciela, któremu opiece powierzono jeden oddział w Szkole Podstawowej w Woli Przybysławskiej
- 8) **rodzicach** – należy przez to rozumieć rodziców, a także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem Szkoły Podstawowej w Woli Przybysławskiej;
- 9) **uczniach** – należy przez to rozumieć uczennice i uczniów Szkoły Podstawowej w Woli Przybysławskiej;
- 10) **dyrektorze** – należy przez to rozumieć dyrektora Szkoły Podstawowej w Woli Przybysławskiej;
- 11) **radzie pedagogicznej** – należy przez to rozumieć organ szkoły, w którego skład wchodzi wszyscy pracownicy pedagogiczni Szkoły Podstawowej w Woli Przybysławskiej;
- 12) **radzie rodziców** – należy przez to rozumieć Radę Rodziców Szkoły Podstawowej w Woli Przybysławskiej;
- 13) **samorządzie uczniowskim** – należy przez to rozumieć samorząd uczniowski Szkoły Podstawowej w Woli Przybysławskiej;
- 14) **krzywdzeniu** – należy przez to rozumieć każde zamierzone lub niezamierzone działanie, lub zaniechanie działania jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłócają ich optymalny rozwój.

Wyróżnia się następujące formy krzywdzenia:

- **przemoc fizyczna** wobec dziecka to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub ze strony osoby, której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową,
- **przemoc psychiczna** wobec dziecka to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeżenie lub nieuznanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem a dzieckiem.
- **wykorzystywanie seksualne** dziecka to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób

i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy,

- **zaniedbywanie dziecka** to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.
- **przemoc domowa** – jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących, w szczególności narażając te osoby na niebezpieczeństwo utraty zdrowia, życia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rozdział 2

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci

§ 4

1. Pracownicy placówki posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.
2. Czynniki ryzyka krzywdzenia dziecka określa załącznik nr 1 do niniejszej polityki.
3. Symptomy krzywdzenia dziecka określa załącznik nr 2 do niniejszej polityki.

§ 5

1. Znajomość czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia dziecka oraz umiejętne ich rozpoznawanie umożliwiają:
 - 1) identyfikowanie dzieci, które są bardziej narażone na krzywdzenie,
 - 2) planowanie działań profilaktycznych wobec rodziny na bardzo wczesnym etapie życia dziecka, w tym również działań profilaktycznych adresowanych do dzieci,
 - 3) przerwanie stosowania przemocy wobec dzieci.
2. Wystąpienie jednego lub nielicznych czynników ryzyka nie jest jednoznacznym sygnałem, że w rodzinie dochodzi do krzywdzenia dziecka. Jeżeli jednak liczba czynników zwiększa się lub jeden z nich nasila się, należy podjąć wnikliwą obserwację dziecka i rodziny.
3. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy szkoły podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia (np. psychologicznej, materialnej) i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.
4. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka.

5. W przypadku gdy do zidentyfikowania czynników ryzyka dochodzi przez wolontariusza, praktykanta, inną osobę dorosłą niebędącą pracownikiem należy poinformować o tym: dyrektora lub pedagoga/psychologa, który na podstawie uzyskanych informacji będzie prowadził niezbędne czynności o których mowa w ust. 3.

Rozdział 3

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między uczniami a pracownikami Szkoły Podstawowej w Woli Przybysławskiej

§ 6

1. Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.
2. Pracownicy traktują dziecko podmiotowo, z szacunkiem oraz uwzględniają jego godność i potrzeby.
3. Pracownicy szkoły wspierają uczniów w pokonywaniu trudności, w tym uczniów z niepełnosprawnością oraz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
4. Pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw, min.: wyrażania emocji w sposób nie krzywdzący innych, zapobiegania zachowaniom agresywnym, promowania zasad dobrego wychowania.
5. Pracownicy są obowiązani do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnim.
6. Reakcja, komunikaty lub działanie pracowników wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i zrozumiałe dla dziecka oraz sprawiedliwe wobec innych małoletnich.
7. Kontakty z dziećmi powinny być nacechowane szacunkiem, cierpliwością, życzliwością, dbałością o bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne konkretnego dziecka oraz pozostałych.
8. Kontakty z uczniami powinny się odbywać wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć sytuacji mieszczących się w zakresie obowiązków szkoły.
9. Pracownicy nie nawiązują kontaktów z uczniami poprzez przyjmowanie lub wysyłanie do nich zaproszeń w mediach społecznościowych. Nie kontaktują się z nimi poprzez prywatne kanały komunikacji.
10. W sytuacjach szczególnych, kiedy konieczny jest kontakt z uczniami poza godzinami pracy szkoły właściwą jego formą są kanały służbowe: dziennik elektroniczny, e-mail, telefon, o ile rodzice wyrazili zgodę na taką formę kontaktu.
11. Nie wolno zapraszać małoletnich do swojego prywatnego domu/mieszkania, spotykać się z nimi poza godzinami pracy. W szczególnych sytuacjach, gdy jest to konieczne do realizacji zadań szkoły, należy poinformować o tym dyrektora oraz uzyskać pisemną zgodę rodziców.
12. Nie wolno w obecności dzieci niestosownie żartować, używać wulgaryzmów, wykonywać obraźliwych gestów, wypowiadać treści o zabarwieniu seksualnym czy przemocowym.
13. Nie wolno stosować przemocy fizycznej, chyba, że jest to niezbędne w sytuacji, gdy dziecko zagraża sobie lub innym.
14. Nie wolno stosować gróźb, zawstydzania, upokarzania, lekceważenia, krytykowania, osądzania dzieci.

15. Nie wolno podnosić głosu, używać krzyku w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa innych.
16. Należy rozwiązywać pojawiające się problemy z dyscypliną uczniów bezpośrednio po naruszeniu przez nich zasad, dobierając metody stosownie do wieku i poziomu rozwoju uczniów, pamiętając, że nie mogą one naruszać ich godności i nietykalności osobistej.
17. Należy dbać o poufność i ochronę informacji dotyczących dzieci, szczególnie w sytuacjach, gdy uczniowie i rodzice są bliskim dla pracownika.
18. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych. Dotyczy to wizerunku dziecka, informacji o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
19. Nie wolno stosować żadnych form przemocy psychicznej, np. izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu ucznia w grupie, stygmatyzowanie uczniów z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, pochodzenia, sytuacji ekonomicznej, cyberstalking (śledzenie zachowań uczniów w sieci i upublicznianie ich).
20. Należy unikać zbędnego ryzyka w pracy z dziećmi – pracownicy są zobowiązani do każdorazowego sprawdzania czy używany sprzęt i otoczenie są bezpieczne.
21. Należy zachować szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do niestosownych bądź nieadekwatnych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach należy reagować z wyczuciem, jednak stanowczo, by pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie granic osobistych.
22. Przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym na życzenie ucznia należy zapewnić obecność innej osoby dorosłej lub innego ucznia. Nie dotyczy to jednak indywidualnych spotkań ze specjalistami: psychologiem lub pedagogiem.
23. W sytuacji, gdy konieczne jest wykonanie wobec ucznia czynności pielęgnacyjnych lub higienicznych, należy unikać innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z uczniem.
24. Należy poinformować uczniów, że jeżeli czują się niekomfortowo z jakimś zachowaniem, sytuacją czy słowami ze strony pracowników szkoły, to powinni o tym powiedzieć innym pracownikom i oczekiwać reakcji oraz pomocy z ich strony.

Rozdział 4

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między uczniami Szkoły Podstawowej w Woli Przybysławskiej.

§ 7

1. Uczniowie mają obowiązek zapoznania się z zasadami i normami zachowań zapisanymi w Statucie Szkoły Podstawowej w Woli Przybysławskiej i ich przestrzegania.
2. Pracownicy szkoły dbają o to, by małoletni traktowali się wzajemnie z szacunkiem, akceptując swoją odmienność, by nie naruszali praw innych, nikogo nie dyskryminowali ze względu na jakąkolwiek odmienność.

3. Pracownicy uczą małych poszanowania granic osobistych innych osób, empatii, zrozumienia uczuć innych i udzielania sobie nawzajem wsparcia.
4. Uczniowie komunikują się ze sobą w sposób kulturalny, nie używają wyzwisk, wulgaryzmów, żartów, które nie są akceptowane przez drugą osobę.
5. Wyśmiewanie i poniżanie innych w relacji dziecko-dziecko jest nieakceptowane i wymaga natychmiastowej reakcji personelu placówki.
6. Małoletni biorą odpowiedzialnością za swoje słowa i czyny, dbają o to, by ich zachowanie przyczyniało się do budowania właściwych relacji między nimi, bezpiecznego i pozytywnego środowiska szkolnego.
7. Uczniowie okazują zrozumienie dla trudności i problemów rówieśników, oferują im pomoc na miarę swoich możliwości.
8. Uczniowie szanują prawo innych do prywatności, nie przeglądają, nie pożyczają, nie ukrywają rzeczy kolegów bez ich wiedzy i pozwolenia.
9. Uczniowie nie mają prawa nagrywać ani rozpowszechniać wizerunku innych kolegów/koleżanek bez ich wyraźnej zgody.
10. Wszelkie formy agresji w relacji między małoletnimi, czy jakakolwiek forma hejtu są niedozwolone. Pracownicy szkoły podejmują natychmiastową interwencję na przejawy tego typu zachowań.
11. Uczniowie mają prawo do własnych poglądów, ocen i wyrażania swoich opinii, pod warunkiem, że nie narusza to dobra innych osób, jest pozbawione agresji, wulgaryzmów i manipulacji.
12. Uczniom nie wolno spożywać alkoholu, wyrobów tytoniowych, napojów energetycznych i innych nielegalnych substancji, ani zachęcać do ich spożywania innych małoletnich.
13. Uczniowie mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności, wulgarności i mają obowiązek zgłaszania pracownikom szkoły o zaistniałych sytuacjach.
14. Jeśli uczeń jest świadkiem lub otrzymał informację o stosowaniu przez innego ucznia jakiegokolwiek formy agresji czy przemocy ma obowiązek poinformować o tym fakcie wychowawcę, pedagoga, psychologa, dyrektora lub innego pracownika szkoły.
15. Jeśli uczeń stał się ofiarą przemocy czy agresji ze strony innego ucznia ma prawo do uzyskania w szkole pomocy, zgodnie z obowiązującymi procedurami.
16. Wszyscy pracownicy szkoły mają obowiązek monitorowania zachowań małoletnich, by zapewnić bezpieczne i pozytywne relacje między nimi, a w razie potrzeby podjąć odpowiednią interwencję.

Rozdział 5 Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.

§ 8

1. W przypadku podjęcia przez pracownika szkoły podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, ma on obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji wychowawcy klasy, pedagogowi, psychologowi oraz dyrektorowi, a w przypadku sprawy dotyczącej innego pracownika szkoły do dyrektora odpowiedzialnego za monitorowanie realizacji polityki. Notatka może mieć formę pisemną lub postać elektroniczną (wzór Notatki – Załącznik nr 3).
2. Informacje o krzywdzeniu małoletniego mogą pochodzić od bezpośrednich świadków przemocy, np. rodzica, rodzeństwa, kolegów i koleżanek, sąsiada, krewnych, czy przypadkowego świadka przemocy. Pracownik nie dokonuje oceny wiarygodności podawanych informacji, a zobowiązany jest do niezwłocznej reakcji na każdy taki sygnał.
3. Każdy uczeń może zgłosić ustnie lub pisemnie dowolnej osobie, do której ma zaufanie będącej pracownikiem szkoły, fakt stosowania wobec niego lub innego ucznia szkoły przemocy domowej. Zgłoszenie takie może nastąpić bezpośrednio podczas rozmowy lub w innej formie, np. poprzez sms, e-mail, lub w inny dostępny sposób w każdym czasie.
4. Wychowawca klasy ustala okoliczności sytuacji w rozmowie z uczniem, kontaktuje się w trybie pilnym z rodzicem ucznia, który nie jest sprawcą przemocy. Następnie zgłasza zaistniałą sytuację do psychologa, pedagoga szkolnego oraz do dyrektora .
5. Interwencja prowadzona jest przez pedagoga, psychologa lub dyrektora.
6. Pedagog/psycholog powinien sporządzić plan pomocy dziecku, który zawiera następujące informacje:
 - 1) Działania podjęte przez szkołę w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji,
 - 2) Wsparcie, jakie szkoła zaoferuje dziecku,
 - 3) Skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeśli istnieje taka potrzeba.
7. Plan, o którym mowa w ust. 6 konsultowany jest z rodzicami, w celu włączenia ich do współpracy na rzecz zmiany sytuacji dziecka.
8. W przypadku drobnych incydentów pomiędzy uczniami, gdy ryzyko powtarzalności sytuacji jest nieznaczne, dokonuje się stosownych wpisów w dokumentacji pedagoga szkolnego, psychologa, pedagoga specjalnego lub innych nauczycieli związanych z tą sytuacją.
9. W przypadku bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor szkoły powołuje zespół interwencyjny, w skład którego mogą wchodzić: pedagog, psycholog, wychowawca dziecka, dyrektor, inni pracownicy mający wiedzę o dziecku.
10. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, powołanie zespołu jest obligatoryjne. Ze spotkania sporządza się protokół.

11. W przypadku, gdy zgłaszana przemoc zagraża życiu lub zdrowiu małoletniego osoba pozyskująca taką wiedzę jest zobowiązana w trybie pilnym złożyć zawiadomienie na Policję lub Pogotowie Ratunkowe.
12. Wszyscy pracownicy szkoły i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane są zobowiązane do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział 6 Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez pracownika szkoły lub inną osobę dorosłą

§ 10

1. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony pedagoga lub psychologa, wówczas interwencja prowadzona jest przez dyrektora.
2. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony dyrektora, wówczas działania interwencyjne opisane w niniejszej procedurze podejmuje osoba, która dostrzegła krzywdzenie lub do której zgłoszono podejrzenie krzywdzenia.
3. W przypadku krzywdzenia dziecka przez pracownika dyrektor monitorujący politykę podejmuje następujące działania:
 - 1) natychmiastowo odsuwa pracownika od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko dzieckiem pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy,
 - 2) przeprowadza z poszanowaniem godności i intymności rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka, w szczególności jego rodzicami. Dyrektor stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka. Ustalenia są spisywane na Karcie interwencji, która stanowi Załącznik nr 4.
 - 3) przeprowadza rozmowę z rodzicami dziecka przedstawiając plan pomocy dziecku w szkole, przy udziale pedagoga lub psychologa szkolnego;
 - 4) przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z pracownikiem, przedstawia konsekwencje, w przypadku nieprzestrzegania Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem;
 - 5) podejmuje w stosunku do nauczyciela lub pracownika działania dyscyplinujące wynikające z Karty Nauczyciela (powiadamia Rzecznika dyscyplinarnego przy Kuratorze Oświaty) lub Kodeksu pracy;
 - 6) w przypadku, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo dyrektor sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.

Rozdział 7 Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dziecka

§ 11

1. Szkoła zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Szkoła uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
3. W naszych działaniach kierujemy się odpowiedzialnością i rozważą wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków dzieci.
4. Pracownikom nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie placówki bez pisemnej zgody rodziców/opiekunów dziecka.
5. Pracownikom szkoły nie wolno udostępniać przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do rodziców/opiekunów dziecka bez ich wiedzy i zgody.
6. Szkoła zapewnia bezpieczeństwo wizerunków dzieci poprzez:
 - 1) Pozyskiwanie pisemnej zgody rodziców oraz dzieci przed zrobieniem i publikacją zdjęcia/nagrania.
 - 2) Udzielanie wyjaśnień do czego zostaną wykorzystane zdjęcia/nagrania i w jakim kontekście, jak będą przechowywane te dane i jakie potencjalne ryzyko wiąże się z publikacją zdjęć/nagrań online.
 - 3) Unikanie podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi dziecko z imienia i nazwiska. Jeśli konieczne jest podpisanie zdjęcia, należy użyć tylko imienia dziecka.
 - 4) Rezygnację z ujawniania jakichkolwiek informacji wrażliwych o dziecku dotyczących jego stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej i powiązanych z wizerunkiem dziecka (dotyczy np. zbiorów charytatywnych organizowanych przez szkołę).
7. Ochrona wizerunku małoletnich utrwalanych przez kamery monitoringu odbywa się na zasadach określonych w Regulaminie monitoringu.
8. Regulamin monitoringu określa zasady udostępniania nagrań podmiotom zewnętrznym, w tym Policji, służbom porządkowym oraz w sprawach wymagających wyjaśnień.

§ 12

1. W szkole wdrożono Politykę ochrony danych osobowych oraz powołano Inspektora Ochrony Danych Osobowych.
2. Rodzice są informowani o przetwarzaniu danych osobowych, co potwierdzają podpisaniem Zgody na przetwarzanie danych osobowych oraz Zgody na wykorzystanie i przetwarzanie wizerunku dziecka.
3. W szkole wdrożono procedury postępowania na wypadek wystąpienia naruszenia ochrony danych osobowych.
4. Dane osobowe udostępniane są zespołowi interdyscyplinarnemu, powołanemu w trybie ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Rozdział 8 Zasady dostępu małoletnich do Internetu oraz ochrony przed szkodliwymi treściami

§ 13

Szkoła zapewniając dzieciom dostęp do Internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; w szczególności należy zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające.

§ 14

1. Na terenie szkoły dostęp małoletniego do Internetu możliwy jest:

- 1) pod nadzorem pracownika na zajęciach;
 - 2) za pomocą sieci wifi placówki, po podaniu hasła.
2. Szkoła podejmuje działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju zapewniając dostęp do Internetu poprzez Ogólnopolską Sieć Edukacyjną.
3. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika szkoły, pracownik placówki ma obowiązek informowania małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
4. Pracownik placówki czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas lekcji.
5. Osobą odpowiedzialną za bezpieczeństwo sieci komputerowej w szkole jest dyrektor oraz nauczyciel informatyki.
6. W miarę możliwości osoba odpowiedzialna za Internet przeprowadza z małoletnimi cykliczne szkolenia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.
7. Osoba odpowiedzialna za Internet zapewnia, aby sieć internetowa organizacji szkoły była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami, instalując i aktualizując odpowiednie, nowoczesne oprogramowanie.
8. Wymienione w ust. 7 oprogramowanie jest aktualizowane przez wyznaczonego pracownika w miarę potrzeb, przynajmniej raz w miesiącu.
9. Wyznaczony pracownik szkoły przynajmniej raz w miesiącu sprawdza, czy na komputerach ze swobodnym dostępem, podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.
10. Uczniowie w pracowni informatycznej zajmują miejsca przy komputerach zgodnie z numerami w dzienniku (uczeń nr 1 – komputer nr 1).
11. Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje dyrektorowi, który aranżuje dla dziecka rozmowę z psychologiem lub pedagogiem.

12. Pedagog/psycholog przeprowadza z dzieckiem, o którym mowa w ustępach poprzedzających, rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.
13. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy pedagog/psycholog uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w rozdziale 5 i kolejnych niniejszej polityki.

Rozdział 9 Zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych

§ 15

1. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie, zniszczenie lub kradzież sprzętu.
2. Uczeń nie może korzystać z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu podczas zajęć edukacyjnych, uroczystości, a także zajęć organizowanych poza szkołą.
3. Przed rozpoczęciem zajęć uczeń ma obowiązek wyłączyć lub wyciszyć telefon ustawiając tryb „bez wibracji” i schować urządzenie do plecaka lub odłożyć na miejsce wskazane przez nauczyciela.
4. Dopuszcza się korzystanie z telefonów komórkowych z dostępem do Internetu podczas zajęć w celach dydaktycznych za zgodą nauczyciela prowadzącego.
5. W wyjątkowych sytuacjach, gdy uczeń musi skontaktować się z rodzicami ma możliwość nieodpłatnego skorzystania z telefonu stacjonarnego w pokoju nauczycielskim.
6. Na terenie szkoły obowiązuje zakaz filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych bez zgody osób, których wizerunek jest utrwalany.
7. Zakaz ten nie dotyczy wydarzeń publicznych i uroczystości odbywających się w szkole .
8. W szczególnych sytuacjach, po uzyskaniu zgody dyrektora szkoły lub nauczyciela prowadzącego, możliwe jest nagrywanie i utrwalanie zajęć edukacyjnych.

Rozdział 10 Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

§ 16

1. Rekrutacja nauczycieli odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie – Karta Nauczyciela oraz obowiązku weryfikacji kandydata do zatrudnienia w Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych oraz w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym.
2. Rekrutacja pracowników administracji i obsługi odbywa się na zasadach określonych w ustawie o pracownikach samorządowych i przepisach wykonawczych oraz obowiązku weryfikacji kandydata do zatrudnienia w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym.

Rozdział 11 Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów Ochrony Małoletnich

§ 16

1. Realizacja Standardów Ochrony Małoletnich jest regularnie monitorowana przez dyrektora szkoły w ramach prowadzonego nadzoru pedagogicznego.
2. Dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona ma obowiązek dokonywać oceny standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami.
3. Ocena odbywa się z wykorzystaniem następujących metod:
 - 1) Analizy dokumentów,
 - 2) Wywiadów z nauczycielami, rodzicami i uczniami,
 - 3) Badania ankietowego,
 - 4) Dyskusji w ramach prac zespołów nauczycielskich
 - 5) Identyfikacji potrzeb szkoleniowych w obszarze ochrony dzieci..
4. Wnioski z przeprowadzonej oceny są pisemnie dokumentowane, co stanowi podstawę do dokonania modyfikacji Standardów Ochrony Małoletnich.
5. W ramach monitoringu zasad i praktyk ochrony małoletnich dyrektor, pedagog/psycholog konsultuje się z rodzicami uczniów podczas spotkań dyrektora z Radą Rodziców, zebrań klasowych z rodzicami, w formie ankiet kierowanych do rodziców, rozmów pedagoga/psychologa z rodzicami.
6. W ramach monitoringu stosowania polityki dyrektor, pedagog/psycholog konsultują się z dziećmi podczas spotkań z przedstawicielami Samorządu Uczniowskiego.
7. Raport z ewaluacji wraz z opracowanymi wnioskami i rekomendacjami przedstawiany jest radzie pedagogicznej oraz radzie rodziców.

Rozdział 12 Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki do stosowania standardów

§ 17

1. Za przygotowanie personelu do stosowania standardów odpowiada dyrektor szkoły.
2. Zadaniem dyrektora szkoły jest:
 - 1) Przygotowanie pracowników szkoły do stosowania standardów przez zorganizowanie szkoleń wewnętrznych dotyczących zasad bezpiecznych relacji, rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci, ścieżki zgłaszania ujawnionych przypadków lub podejrzeń krzywdzenia dzieci, konsekwencji braku stosowania obowiązków wynikających z Polityki Ochrony Małoletnich.
 - 2) Monitorowanie realizacji standardów,
 - 3) Reagowanie na sygnały naruszenia polityki ochrony małoletnich,
 - 4) Prowadzenie Rejestru Zgłoszeń na podstawie Kart Interwencji,
 - 5) Proponowanie zmian w dotychczasowej dokumentacji.

3. Dyrektor współpracuje w tym zakresie z pedagogiem, psychologiem, pedagogiem specjalnym.
4. Zasady przygotowania personelu do stosowania standardów:
 - 1) Informacja o standardach obowiązujących w szkole oraz związanych z tym regulacjach prawnych jest dostępna dla każdego pracownika szkoły na stronie internetowej szkoły, w zakładce Dokumenty szkolne,
 - 2) Przed rozpoczęciem roku szkolnego organizowane jest szkolenie dotyczące standardów obowiązujących w szkole,
 - 3) Nowozatrudnieni pracownicy szkoleni są nie później niż w pierwszym tygodniu pracy,
 - 4) Dokumentowanie działań może odbywać się w szczególności poprzez wiadomość do nauczycieli przez e-dziennik, listę obecności ze szkoleń, a przypadku indywidualnego instruktazu zapisu w dzienniku pedagoga.

Rozdział 13 Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających dzieciom oraz udzielenie im wsparcia

§ 18

1. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach związanych z krzywdzeniem małoletnich:
 - 1) Psycholog szkolny
 - 2) Pedagog szkolny
 - 3) Pedagog specjalny
 - 4) Dyrektor szkoły
2. Dane personalne i godziny pracy wymienionych wyżej osób dostępne są na stronie internetowej szkoły: www.spwola.garbow.pl
3. Z wyżej wymienionymi osobami można również kontaktować się telefonicznie pod nr 81 5019889, e-mail dyrektora: agnieszka.jozwiakowska@garbow.pl lub za pośrednictwem dziennika elektronicznego.

Rozdział 14 zasady i sposób udostępniania Polityki Ochrony Małoletnich rodzicom/opiekunom oraz uczniom Szkoły Podstawowej w Woli Przybysławskiej

§ 19

1. Niniejszy dokument z dniem jego przyjęcia zostaje udostępniony na stronie internetowej szkoły pod adresem: www.spwola.garbow.pl
2. Niniejszy dokument z dniem jego przyjęcia zostaje udostępniony w sekretariacie oraz wywieszony na tablicy ogłoszeń w korytarzu głównym.
3. Polityka Ochrony Małoletnich została opracowana również w wersji skróconej, zrozumiałej dla dzieci, dostosowanej do ich potrzeb, wieku i możliwości rozwojowych.

4. Dzieci są informowane o standardach na pierwszym spotkaniu z wychowawcą w danym roku szkolnym.
5. Rodzice są informowani o standardach na pierwszym zebraniu z dyrektorem/wychowawcą w danym roku szkolnym.

Rozdział 15 Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

§ 20

1. Ujawnione lub zgłoszone incydenty i zdarzenia zagrażające dobru małoletniego są dokumentowane z wykorzystaniem Karty Interwencji, która stanowi załącznik do niniejszego dokumentu.
2. Rejestr interwencji wraz z Kartami interwencji jest prowadzony w formie elektronicznej i papierowej.
3. Dostęp do rejestru interwencji oraz kart interwencji mają: dyrektor szkoły, psycholog, pedagog, pedagog specjalny oraz osoby upoważnione przez dyrektora szkoły.

Rozdział 16 Przepisy końcowe

§ 21

1. Polityka wchodzi w życie z dniem z dniem ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników szkoły, dzieci i ich rodziców, w szczególności poprzez wywieszenie w miejscu ogłoszeń dla pracowników lub poprzez przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną (na konta pracowników i rodziców w dzienniku elektroniczny, ewentualnie poczta służbową e-mail w stosunku do pracowników) oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej i wywieszenie w widocznym miejscu w szkole na tablicy ogłoszeniowej, również w wersji skróconej, przeznaczonej dla małoletnich.
3. Zapisy zawarte w dokumencie polityki obowiązują wszystkich pracowników szkoły, w tym wolontariuszy, stażystów, praktykantów, inne osoby mające kontakt z uczniami szkoły a znajomość jej treści potwierdzają własnoręcznym podpisem.
4. Każdy pracownik ma obowiązek zapoznać się z polityką i ją stosować.

Załączniki:

Załącznik nr 1. Czynniki ryzyka krzywdzenia dziecka

Załącznik nr 2. Symptomy krzywdzenia dziecka

Załącznik nr 3. Notatka służbowa

Załącznik nr 4. Karta interwencji

Załącznik nr 5. Wniosek o wgląd w sytuację dziecka

Załącznik nr 6. Zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa

Załącznik nr 7. Ankieta (monitorująca)

Załącznik nr 8. Oświadczenie o zapoznaniu się z Polityką Ochrony Małoletnich

Załącznik nr 1. Czynniki ryzyka krzywdzenia dziecka

CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA DZIECKA

Choć dziecko nigdy nie jest winne doznawanej krzywdy, uznaje się, że niektóre jego cechy, związane np. ze stanem zdrowia, poziomem rozwoju, funkcjonowaniem czy pozycją w rodzinie, mogą bardziej narażać je na doświadczanie przemocy.

Wyodrębnia się trzy grupy czynników ryzyka, które mogą wskazywać na zagrożenie pojawienia się przemocy:

CZYNNIKI ZWIĄZANE Z DZIECKIEM

Czynniki ryzyka	Opis
przedwczesny poród, poród bez pomocy medycznej niska waga urodzeniowa poród z ciąży bliźniaczej lub mnogiej krótkie przerwy pomiędzy kolejnymi porodami	Początek życia dziecka, okoliczności jego narodzin, takie jak: przedwczesny poród, poród bez pomocy medycznej, niska waga urodzeniowa, narodziny z ciąży mnogiej oraz krótka przerwa pomiędzy kolejnymi porodami, mogą być czynnikami ryzyka krzywdzenia. Wszystkie te sytuacje stanowią ogromne obciążenie psychiczne i fizyczne dla rodziców.
długotrwały płacz	Nadmierna płaczliwość dziecka z kolei budzi bezradność, poczucie winy rodzica; stany te mogą zamienić się w złość, bezsilność, a w konsekwencji wywołać agresję wobec dziecka czy jego odrzucenie.
wiek dziecka	Czynnikiem ryzyka krzywdzenia może być także określony wiek dziecka. W rozwoju dziecka występują tzw. okresy krytyczne, w których jest większe prawdopodobieństwo pojawienia się pewnych rodzajów krzywdzenia. Najmłodsze dzieci (do 3 r.ż.) są bardziej zależne od opiekunów i spędzają z nimi więcej czasu. Dzieci w tym wieku mają mniejszą zdolność dostosowania się do oczekiwań rodziców, a także słabiej panują nad emocjami. To sprawia, że ryzyko doznawania przez nie przemocy fizycznej i psychicznej jest większe. Badania wskazują także, że w okresie od osiągnięcia 8 r.ż. przez cały czas dojrzewania dziecko jest bardziej narażone na ryzyko wykorzystywania seksualnego.
przewlekłe choroby niepełnosprawność intelektualna niepełnosprawność ruchowa	Okolicznością zwiększającą prawdopodobieństwo krzywdzenia jest niepełnosprawność intelektualna dziecka, mocno powiązana z ryzykiem wystąpienia przemocy oraz wykorzystania seksualnego.

	Również przewlekłe choroby somatyczne oraz niepełnosprawność ruchowa skutkują dużą, a także trwałą zmianą życia całej rodziny. Bez odpowiedniego wsparcia taka rodzina jest istotnie narażona na wystąpienie krzywdzenia, mogącego przybrać formę jawnego odrzucenia dziecka, biernego zaniedbywania lub czynnych form przemocy, związanych z rozładowywaniem frustracji. W sytuacji niepełnosprawności lub choroby dziecka może dojść również do przemocy psychicznej, która niekiedy wynika ze stawiania dziecku wymagań, jakim nie jest ono w stanie sprostać.
choroby psychiczne	Kolejnym czynnikiem ryzyka są choroby psychiczne dziecka. Wystąpienie u dziecka zaburzeń psychicznych wiąże się z wysokim poziomem stresu i lęku w rodzinie. Łatwo wtedy o eskalację trudnych zachowań pozostałych domowników, np. agresji i przemocy – zarówno fizycznej, jak i słownej.

CZYNNIKI RODZINNE, czyli cechy charakteryzujące funkcjonowanie rodziny oraz cechy poszczególnych jej członków

Czynniki ryzyka	Opis
nieobecność rodziców	Ryzyko wystąpienia krzywdzenia dziecka wiąże się z jego opuszczeniem przez jedno lub oboje rodziców. Nieobecność rodziców – fizyczna bądź psychiczna – jest czynnikiem ryzyka krzywdzenia dzieci, bez względu na ich wiek. Czynnikiem ten zwiększa prawdopodobieństwo zaniedbania fizycznego i emocjonalnego. Konsekwencją tego jest szukanie przez dziecko bliskości i akceptacji u osób obcych, które także mogą być potencjalnymi sprawcami krzywdzenia
autorytarny styl rodzicielstwa doświadczenie przez rodzica przemocy w dzieciństwie kondycja psychiczna rodziców	Prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy wobec dziecka związane jest także z tzw. autorytarnym stylem rodzicielstwa, który wynika m.in. z historii życia rodzica, cech jego osobowości oraz kondycji psychicznej. Doświadczenie przez rodzica przemocy w dzieciństwie lub bycie jej świadkiem oraz brak odczuwania bliskości z własnymi rodzicami znacząco zwiększają prawdopodobieństwo powielania podobnych zachowań wobec dzieci i wejście w rolę sprawcy.

uzależnienia inne zaburzenia psychiczne rodzica konflikty kryzysy	Uzależnienia i inne zaburzenia psychiczne rodzica są przyczyną większego ryzyka doświadczenia przez dziecko przemocy. Agresji w rodzinie sprzyjają też konflikty i kryzysy.
samotne rodzicielstwo obecność niespokrewnionych osób dorosłych w rodzinie	Do czynników ryzyka krzywdzenia zaliczane jest także samotne rodzicielstwo, będące dla wielu osób sporym wyzwaniem. Ograniczona ilość czasu, który rodzic może poświęcić dziecku, jest przyczyną trudności w budowaniu bliskiej relacji z dzieckiem. Dodatkowo, niestabilna sytuacja rodzinna: brak wsparcia, obecność niespokrewnionych z dzieckiem osób, mogą powodować ryzyko wystąpienia odrzucenia i agresji lub nieprawidłowych relacji.
rodzina zastępcza rodzina adopcyjna	Istotnym czynnikiem ryzyka jest obecność dziecka w nieprzygotowanej wychowawczo i merytorycznie rodzinie zastępczej czy adopcyjnej. Rodzice przyjmujący dzieci pod swoją opiekę bywają niegotowi do tego, aby radzić sobie z bardzo trudnymi emocjami skrzywdzonego wcześniej dziecka. Odrzucenie, skrajna przemoc, których dziecko mogło doświadczyć, wpływają na jego zachowanie oraz funkcjonowanie całego systemu rodzinnego. Porzucone dzieci postrzegają siebie jako niegodne miłości, mało ważne i zasługujące na karę. Swoim zachowaniem często prowokują do odrzucenia czy ukarania, by utwierdzić się w przekonaniach. Kary reaktywują wcześniejsze traumy dziecka i dezorganizują jego zachowanie, względem którego rodzice są bezradni.

CZYNNIKI ZWIĄZANE ZE ŚRODOWISKIEM SPOŁECZNYM:

Czynniki ryzyka	Opis
izolacja społeczna	Do tej grupy zalicza się głównie izolację społeczną, rozumianą jako ubogie kontakty rodziców z innymi osobami lub grupami oraz zamknięcie na relacje pozarodzinne. Sytuacja taka może sprzyjać rozwojowi przemocy, a także większej kontroli sprawcy nad swoimi ofiarami oraz ograniczać szanse na jej ujawnienie i udzielenie pomocy.
ubóstwo w najbliższym otoczeniu rodziny	Ryzyko wystąpienia krzywdzenia dzieci

	<p>niosą też: ograniczenie możliwości zaspokajania potrzeb materialnych i zdrowotnych, złe warunki mieszkaniowe czy skrajne ubóstwo. Takim sytuacjom często towarzyszy stres rodziców, którzy muszą zapewnić przetrwanie sobie i dziecku</p>
<p>przemoc i patologia</p>	<p>Czynnikami ryzyka krzywdzenia dziecka są także przemoc i patologia społeczna występujące w najbliższym środowisku zamieszkania.</p>

Załącznik nr 2. Symptomy krzywdzenia dziecka

SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECKA

Symptomy krzywdzenia dziecka – jak rozpoznać?

Krzywdzenie, przemoc jest różnie definiowana przez badaczy przedmiotu, a także różny jest jej podział. Najlepiej będzie sięgnąć do regulacji prawnych, w których to wybrzmiewa odpowiedzialność szkoły, nauczycieli za bezpieczeństwo dziecka, a tym samym wskazana została definicja przemocy domowej. Odnajdziemy ją w ustawie **z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1606). Zgodnie z nią:**

„Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej – przemoc ekonomiczna istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udržczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej – cyberprzemoc.”

Tym samym przemoc domowa obejmuje:

przemoc fizyczną,

przemoc psychiczną (często nazywaną emocjonalną),

przemoc seksualną,

przemoc ekonomiczną,

cyberprzemoc.

Jak pokazują badania rzadko zdarza się, aby występował tylko jeden rodzaj przemocy. Najczęściej te rodzaje przemocy przenikają się wzajemnie i wywołują podobne skutki.

Co powinno wzbudzić uwagę nauczyciela, wychowawcy, jak może objawiać się krzywdzenie dziecka czy przemocy domowej?

Pełna i jasna lista symptomów nie została zdefiniowana w literaturze. Zdarza się, że pewne zachowania dziecka są po prostu normą na etapie jego rozwoju. Niemniej jednak czujność nauczycieli, pracowników oświaty jest konieczna. Zmiany w zachowaniu dziecka, w zależności od jego nagłości i czasu trwania mogą być raptowne, albo dźać się pomału,

sukcesywnie z dnia na dzień, co będzie mieć miejsce w przypadku przedłużającej się sytuacji krzywdzenia. Dlatego baczna obserwacja ucznia i bycie wrażliwym na przeżywane przez dziecko emocje oraz zainteresowaniem przyczynami zmiany zachowania dziecka, będzie kluczowe w subiektywnej ocenie konieczności udzielenia pomocy uczniowi.

Symptomy krzywdzenia dzieci – podział:

- fizyczne – które można zauważyć na ciele dziecka,
- emocjonalne,
- poznawcze,
- behawioralne,
- fizjologiczne.

Symptomy fizyczne:

- siniaki na ciele dziecka (przede wszystkim na plecach, ramionach i udach) – świeże i w późnej fazie gojenia, duże otarcia naskórka,
- specyficzne ślady na skórze przypominające blizny po ospie, a będące pozostałościami po parzeniu dziecka papierosem,
- oderwane małżowiny uszne, tzw. uszy zapaśnika (zniekształcone małżowiny od uderzenia dziecka w uszy), pozbawione włosów miejsca na głowie, złamana przegroda nosowa, złamania palców dłoni, wszelkie wielokrotne złamania kości, wylewy krwawe do gałek ocznych
- oparzenia na skórze wynikające z zaniedbań higienicznych, niezaopatrzone rany, ślady ugryzień przez człowieka, ślady duszenia, krępowania
- oparzenia rękawiczkowo-skarpetkowe oraz zlokalizowane na pośladkach i w dolnej części pleców,
- zaburzenia psychosomatyczne, bóle wędrujące,
- przemęczenie,
- problemy z trawieniem,
- blizny po samookaleczeniu.

Symptomy w sferze emocjonalnej:

- trudności w rozumieniu i wyrażaniu emocji przez dziecko
- negatywny obraz siebie,
- negatywne myśli na temat siebie i innych,
- przygnębienie,
- strachliwość i agresja, gniew,
- problemy z samoregulacją emocji,
- oszołomienie, ośpienie,
- brak poczucia bezpieczeństwa,
- smutek, apatia,
- stany lękowe,
- stany depresyjne.

Symptomy w sferze poznawczej:

- trudności w nauce – pojawiające się nagle,
- problemy z koncentracją, pamięcią,
- problemy z logicznym myśleniem,
- problemy z rozwiązywaniem problemów,
- trudności w ukończeniu zadanej pracy,
- nieodrabianie lekcji,
- nieprzygotowanie do zajęć czego efektem są gorsze oceny szkolne.

Symptomy w sferze behawioralnej:

- problemy z subordynacją oraz podporządkowaniem wobec obowiązujących reguł – obrażenie się, uciekanie z lekcji, negatywne interakcje z rówieśnikami oraz z nauczycielami,
- dziwne reakcje na chęć niesienia pomocy, nieufność,
- wycofanie,
- ogólna nieufność wobec ludzi,
- zachowania buntownicze i agresywne,
- problemy z komunikacją,
- sięganie po substancje psychoaktywne.

Objawy molestowania seksualnego:

- chroniczny ból,
- zaburzenia układu pokarmowego,
- migreny lub inne częste bóle głowy,
- komplikacje ginekologiczne,
- otarcia na wewnętrznej stronie ud,
- szok, lęk,
- niepokój,
- zagubienie,
- wyparcie traumatycznych przeżyć,
- wycofanie,
- poczucie wstydu,
- obwinianie się,
- nerwica lub ogólna nieufność wobec ludzi.

Załącznik nr 3 Notatka służbowa (wzór)

.....
pieczęć szkoły

.....
Miejscowość, data

NOTATKA SŁUŻBOWA

Nauczyciel, funkcja

.....
Data zdarzenia:
.....

Osoby uczestniczące w zdarzeniu:

.....
.....

Krótki opis sytuacji (zdarzenia):

.....
.....
.....
.....
.....

Wnioski, ustalenia:

.....
.....
.....

Działania, kroki podjęte przez nauczyciela:

.....
.....
.....

(data i podpis)

Załącznik nr 4. Karta interwencji

Karta interwencji

1. Imię i nazwisko dziecka, którego dotyczy zgłoszenie

.....

2. Zgłoszony rodzaj krzywdzenia/ na czym polega zgłoszone krzywdzenie

.....

3. Kto przekazał informację o podejrzeniu krzywdzenia lub notatkę służbową

.....

4. Planowane działania

.....

5. Podjęte działania i opis ich przebiegu

.....

6. Czy podjęto interwencję prawną, jeżeli tak, to w jakiej formie?

.....

Załącznik nr 5 Wniosek o wgląd w sytuację dziecka

.....
(miejscowość, data)

Sąd Rejonowy w

Wydział Rodzinny i Nieletnich
adres sądu

.....

Wnioskodawca:

..... imię nazwisko zgłaszającego/dane instytucji/adres

Uczestnicy postępowania:

..... imiona i nazwiska rodziców,

adres zamieszkania rodziny

rodzice małoletniego:

..... imię i nazwisko dziecka

Niniejszym wnoszę o wgląd w sytuację małoletniego (imię i nazwisko
dziecka, adres zamieszkania) i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie

.....
.....
.....

[należy opisać niepokojące sytuacje, co sprawiło, że zdecydowaliśmy się na podjęcie
interwencji, dlaczego uważamy, że dobro dziecka jest zagrożone.

Można zamieścić informacje o osobach, które były/są świadkami niepokojących zdarzeń]

W związku z powyższym, wnoszę o wydanie odpowiednich zarządzeń w celu
zabezpieczenia dobra małoletniego dziecka.

..... (podpis składającego wniosek)

* Wniosek należy złożyć do sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka.
Złożenie wniosku jest wolne od opłat

Załącznik nr 6 Zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa

....., dn.
(miejscowość, data)

.....
(dane podmiotu składającego zawiadomienie)

.....
(dane jednostki Policji lub prokuratury)

ZAWIADOMIENIE o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

Na podstawie art. 304 § 1 ustawy z 6.06.1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37) zawiadamiam o podejrzeniu popełnienia w dniu (data) w (miejsce popełnienia przestępstwa) przestępstwa polegającego na (rodzaj przestępstwa lub opis zachowania) na szkodę małoletniego..... (imię i nazwisko małoletniego, adres zamieszkania), przez (dane osoby co do której istnieje podejrzenie, że popełnienia przestępstwa lub informacja, że sprawca nieznany) oraz wnoszę o wszczęcie w tej sprawie postępowania przygotowawczego. W przypadku konieczności przesłuchania małoletniego wnoszę o przeprowadzenie czynności w tzw. przyjaznym trybie (na posiedzeniu sądu, z udziałem biegłego psychologa, w przyjaznym pokoju przesłuchań).

Uzasadnienie

.....
.....
.....
(należy opisać stan faktyczny oraz zachowanie osoby podejrzewanej, które zdaniem zawiadamiającego nosi cechy przestępstwa i ewentualnie podać dowody na poparcie swoich twierdzeń; np. jakie informacje uzyskaliśmy od dziecka, w jaki sposób dziecko opisało dane zdarzenie, kiedy zdarzenie miało miejsce itp.)

.....
(podpis osoby uprawnionej do reprezentacji
podmiotu składającego zawiadomienie)

Załączniki:

-
-

(należy wymienić tutaj dokumenty, do których odnosiliśmy się w uzasadnieniu np. notatki służbowe, korespondencja sms itp.)

* Uwagi:

- Nie jest konieczne wskazywanie nazwy przestępstwa, które zostało popełnione. Jeżeli jednak mamy informacje dotycząca tożsamości ewentualnego sprawcy należy ją podać.
- Należy zamieścić w uzasadnieniu krótki, precyzyjny i logiczny opis sytuacji, która miała miejsce. Opis powinien być zgodny z tym, co się wydarzyło (ważne jest, by zaznaczyć np. kiedy i gdzie miało miejsce zdarzenie, kto mógł je widzieć/wiedzieć o nim, kto mógł popełnić przestępstwo, w jaki sposób zostało ujawnione w szkole, kto ma o nim informacje).
- Jeżeli instytucja posiada dowody w postaci dokumentu na temat zdarzenia np.: notatki służbowe pracowników, pielęgniarki, można dołączyć je do zawiadomienia

Załącznik nr 7. Ankieta (monitorująca)

**Ankieta dla personelu monitorująca stan znajomości i przestrzegania Standardów
Ochrony Małoletnich**

1. Czy zapoznałaś/łeś się z ze Standardami Ochrony Małoletnich?

tak/nie

2. Jak oceniasz w skali 1-10 swoją znajomość Standardów Ochrony Małoletnich?

.....

3. Jak oceniasz w skali 1-10 stan przestrzegania Standardów Ochrony Małoletnich przez personel?

.....

4. Jakie Twoim zdaniem elementy Standardów Ochrony Małoletnich są szczególnie przydatne?

.....

5. Które elementy są trudne do realizacji? Zaproponuj zmiany i szkolenia.

.....

6. Czy w Twojej ocenie konieczne jest podniesienie znajomości obowiązujących Standardów Ochrony Małoletnich wśród dzieci?

.....

7. Pozostałe uwagi

.....

Załącznik nr 8 Oświadczenie o zapoznaniu się z Polityką Ochrony Małoletnich

Wola Przybysławska, dn.....

OŚWIADCZENIE o zapoznaniu się z Polityką Ochrony Małoletnich

Ja niżej podpisana/ny
oświadczam, że zapoznałam/łem się z dokumentem pt. Standardy Ochrony Małoletnich,
w tym zasadami bezpiecznych relacji pomiędzy personelem a dziećmi obowiązującym
w Szkole Podstawowej w Woli Przybysławskiej , rozumiem treść dokumentu i zobowiązuję
się do jego przestrzegania.

.....

(podpis)